

उपभोक्ता हित विपरितका गतिविधि नियन्त्रण र न्यूनीकरणका
लागि बजार अनुगमन प्रतिवेदन र उपभोक्ता हित विपरीतका कार्यहरु सम्बन्धी
उजुरीहरुको फछर्यौट ०८२/०८३

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देही

मिति २०८२/११/२९

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विषय सूचि

क्र.सं.	विषयसूची
१.	बजार अनुगमन प्रतिवेदनको पृष्ठभूमी
२.	अनुगमनको उद्देश्य
३.	मिति २०८२/११/२७ गते पेट्रोलियम पदार्थको नियमित व्यवस्थापन गर्न ग्यास उत्पादक उद्योग, ग्यास विक्रेता संघ लगायत सरोकारवाला कार्यालय/संघ/संस्थाहरूको उपस्थितमा बसेको समन्वय एवं सहजिकरण बैठकले गरेको निर्णय
४.	फागुन महिनामा यस जिल्लाका विभिन्न कार्यालयहरू मार्फत गरिएको बजार अनुगमन विवरण
५.	अनुगमन पश्चात दिईएका निर्देशनहरू
६.	अनुगमन गरिएका खाद्यान्न भण्डारको विवरण
७.	अनुगमनको क्रममा दिईएको निर्देशन
८.	अनुगमनको क्रममा लिईएका तस्वीरहरू
९.	बजार अनुगमन कार्यको विश्लेषण
१०.	अनुगमनको उपलब्धी
११.	सुधारात्मक पक्षहरू
१२.	उपभोक्ता हित विपरीतका कार्यहरू सम्बन्धी उजुरीहरूको फछ्यौट
१३.	निष्कर्ष

अनुसूची - २

- मिति २०८२/११/२७ गते पेट्रोलियम पदार्थको सहज आपूर्ति सम्बन्धमा वसेको बैठकको उपस्थित एवं निर्णय पाना - २

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

बजार अनुगमन प्रतिवेदन

१. पृष्ठभूमि

बजार तथा आपूर्ति व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाई उपभोक्ताको उचित मुल्यमा गुणस्तरयुक्त वस्तु तथा सेवा सरल र सहज रूपमा उपभोग गर्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितताका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय रुपन्देहीले उद्योग बाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय, नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, बाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, स्वास्थ्य कार्यालय, खाद्य प्रविधि गुण नियन्त्रण कार्यालय, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको कार्यालय जस्ता सरकारवाला निकायहरूसँग समन्वय एवं सहकार्य गर्दै नियमित रूपमा बजार अनुगमनका कार्यहरू गर्दै आईरहेको छ । प्रत्येक उपभोक्तालाई गुणस्तरिय वस्तु तथा सेवा प्राप्त गर्ने संविधानत प्रदत्त हकलाई सुनिश्चित गर्न जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरूले नियमित रूपमा बजार अनुगमन गरी बजारमा हुने मुल्य अनियमितता, गुणस्तरमा हुने हास, कृतिम अभाव जस्ता क्रियाकलापहरू पुर्ण रूपमा नियमन र नियन्त्रण गरी उपभोक्तालाई सरल र सहज रूपमा वस्तु तथा सेवाको उपभोग गर्न पाउने वातावरण सिर्जना वा निर्माण गर्नु सम्पुर्ण सरोकारवाला निकायहरूको प्रमुख दायित्व हो । सोहि अनुरूप जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्लाको महत्वपूर्ण निकायको रूपमा रहने हुँदा यस जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देहीले पनि प्रचलित ऐन नियमको परिधिभित्र रहेर नियमित रूपमा बजार अनुगमन गरीरहेको छ ।

२. अनुगमनको उद्देश्य

वस्तु तथा सेवाको अनुचित संचय गर्ने, कृतिम अभाव सिर्जना गरी मुल्य र बजारलाई प्रभावित पार्ने, खाद्य पदार्थमा मिसावट गर्ने, वस्तु वा सेवाको गुणस्तर, परिमाण वा मुल्यमा अनुचित व्यापारिक क्रियाकलाप गरी लाभ लिने, स्वच्छ प्रतिस्पर्धी बजार तथा उपभोक्ता हित प्रतिकूल कार्य गरी कालोबजारी, एकाधिकार, मिलेमतोमा भाउ निर्धारण तथा वस्तु तथा सेवाको स्वतन्त्र बजार प्रवेशमा अवरोध गर्ने किसिमका गैर प्रतिस्पर्धी तथा निषेधात्मक व्यापारिक क्रियाकलापहरू हुने सम्भावना रहन्छ । यस्ता क्रियाकलापहरूलाई बजार अनुगमनको माध्यमद्वारा नियन्त्रण गरी त्यस्तो कार्य गर्नेलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउन आवश्यक छ । वस्तु तथा सेवाको उत्पादन स्थल वा भन्सार विन्दु, ढुवानीमार्ग, भण्डारण तथा संचय स्थल, शोक्र, तथ्य, ग्युद्र, विक्रीस्थल र उपभोगस्थल लगायतका ठाउँमा हुन सक्ने सम्भावित अनैतिक र गैरकानूनी क्रियाकलापलाई नियन्त्रण र नियमन गर्नु अनुगमन कार्यक्रमको उद्देश्य हो । वस्तु वा सेवा संचालनको लागि इजाजत प्राप्त वा दर्ता गरेको हुनुपर्ने कानूनी व्यवस्थाका विपरित बिना दर्ता वा इजाजत व्यवसाय संचालन गर्ने लगायतका क्रियाकलापलाई नियन्त्रण गर्नुका साथै व्यवस्थित र भरपर्दो आपूर्ति प्रणाली, मुल्य, गुणस्तर, नापतौल, विज्ञापन लगायतका व्यापारिक क्रियाकलापहरूको नियमन गर्ने सरकारी निकायद्वारा संयुक्त बजार अनुगमन गरी आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज र प्रभावकारी बनाउनुका साथै सरकारी निकायबाट गरिदै आएको बजार अनुगमन कार्यलाई एकिकृत तथा थप प्रभावकारी बनाउनु नै अनुगमनको प्रमुख उद्देश्य हो ।

बजारमा खाद्य वस्तुको उत्पादन प्रणाली त्यसको प्रशोधन र भण्डारण प्रक्रियामा अपनाउनुपर्ने सामान्य गुणस्तरका मापदण्ड समेत नअपनाउँदा उत्पादित खाद्यवस्तुको गुणस्तरमा हास आइ उक्त खाद्यवस्तु उपभोग गर्ने आम उपभोक्ताको स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्ने देखिन्छ । प्रतिकूल मौसमका कारण त्यस्ता अखाद्यवस्तुको प्रयोगबाट रोगहरूको संक्रमण फैलिई महामारीकै रूप लिन सक्ने संभावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न बजार अनुगमन कार्य निरन्तर हुनु जरुरी छ । बजार नियमन गर्ने निकायहरूको कार्यप्रणालिमा आउने दोहोरोपनालाई हटाई अनुगमन कार्यलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनुका साथै आम उपभोक्ताहरूले सहज एवं सुपथ मुल्यमा खाद्य सामग्रीको उपभोग गर्नुका साथै कुहिएका सडेगलेका उपभोग्य सामग्रीको विक्री वितरणलाई रोक लगाउने, मापदण्ड पुगे नपुगेको चेकजाँच गर्ने र समय समयमा हुने पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्ति सहज

नहुँदा सर्वसाधारण उपभोक्ताहरु मारमा परेका छन् । सोही सन्दर्भमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले समन्वय एवं सहजिकरण बैठक राख्नुका साथै अनुगमन कार्यलाई समेत तिब्रता दिदै आएको छ ।

- उपभोक्ताको सरल र सहज रूपमा उचित मूल्यमा वस्तु तथा सेवा उपभोग गर्न पाउने हकको सुनिश्चितता गर्ने ।
- बजारमा वस्तु तथा सेवाको आपूर्तिमा हुन सक्ने एकाधिकार, कार्टेलिङ्ग, कालोबजारी र कृत्रिम अभाव जस्ता क्रियाकलाप नियन्त्रण गर्ने ।
- वस्तु तथा सेवाको आपूर्तिमा सहजता ल्याउने ।

३. मिति २०८२/११/२७ गते प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री माधव प्रसाद पोखरेलज्यूको संयोजकत्वमा पेट्रोलियम पदार्थको नियमित व्यवस्थापन गर्न ग्यास उत्पादक उद्योग, ग्यास विक्रेता संघ लगायत सरोकारवाला कार्यालय/संघ/संस्थाहरुको उपस्थितमा बसेको समन्वय एवं सहजिकरण बैठकले गरेको निर्णय :-

- मध्यपूर्व क्षेत्रमा श्रृजना भएको तनावका कारण पेट्रोलियम पदार्थको आयातमा पर्न सक्ने प्रभावका कारण नियमित आपूर्ति व्यवस्थापनलाई भरपर्दो बनाउन उद्योगी, आयल निगम सहित सम्बद्ध निकायले पूर्ववत रूपमा आयात व्यवस्थापन गर्ने ।
- आयात भए बमोजिम ग्यास उद्योगीहरुले उत्पादनलाई पूर्ण क्षमतामा उत्पादन गर्ने र ग्यास बिक्रेताबाट वितरण व्यवस्था व्यवस्थित बनाउने, बिक्री वितरणको अभिलेख राख्ने र बाँकी मौज्जात साप्ताहिक रूपमा ग्यास विक्रेता संघले वाणिज्य कार्यालयमा पठाउने ।
- उत्पादक, वितरक र प्रयोगकर्ताको बिचमा स्वचालित प्रणालीबाट ग्यास बिक्री वितरण गर्ने र कहि कतै प्रणालीमा अवरुद्ध हुन पुगेमा सो सम्बन्धमा वाणिज्य कार्यालयमा जानकारी गराउने । सोही बमोजिम अनुगमन गरी प्रणाली सु-व्यवस्थित बनाउने ।
- उद्योग वाणिज्य संघ, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, वाणिज्य कार्यालय र जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनस्तरमा सुनिष्का गुनासा, समस्याको सुक्ष्म रूपमा जानकारी लिने र सोही बमोजिम कार्य योजना बनाई स्वचालित प्रणालीमा सुचारु गराउने ।
- ग्यास उद्योगहरुले यस जिल्लामा पूर्ववत रूपमा बिक्री वितरण भएको सिलिण्डर संख्या कै आधारमा ग्यास उपलब्ध गराउने, सो बमोजिम बिक्री वितरण गर्दा कुनै समस्या रहेमा नियामक निकायसँग अग्रिम छलफल गरी निर्णयमा पुग्ने साथै अनावश्यक मौज्जात/संचय, कालोबजारी, कृत्रिम अभाव, बिक्री वितरणको अभिलेखिकरण नगरेको जस्ता कार्य भए/गरेको पाईएमा सम्बद्ध निकायबाट अनुगमन तथा नियमानुसार आवश्यक कारवाही गर्ने ।

४. फागुन महिनामा अनुगमन गरिएका पसलहरुको विवरण

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देहीका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री मेघनाथ पाध्या, प्रशासकिय अधिकृत श्री बिष्णु प्रसाद ज्ञवाली, ना.सु. श्री तारा प्रसाद पोखरेल, वाणिज्य आपूर्ति तथा संरक्षण निर्देशनालयका का.प्र. श्री धर्मा अर्याल बेल्लासे, शाखा अ.श्री लक्ष्मी शर्मा, ना.सु श्री वविता खनाल र वडा प्रहरी कार्यालयका प्रतिनिधि श्री ललित खत्री लगायतको संयुक्त अनुगमन टोलीले २०८२/११/२८ गते सिद्धार्थनगर नगरपालिका तपसिल बमोजिमका पसलहरुमा अनुगमन गरी अनुगमन पश्चात तपसिल बमोजिमको निर्देशन दिईएको ।

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

- रामजी ट्रेडर्स सि.न.पा.,- ६
- वि.पि.खाद्य सप्लायर्स सि.न.पा., - ६
- रुपन्देही साझा ट्रेडिङ्ग प्रा.लि., सि.न.पा. - ६
- प्रभु दयाल खाद्यन्न भण्डार, सि.न.पा. - ६,

५. अनुगमन पश्चात दिईएका निर्देशनहरू

- ग्यांसको कारोवार थप गरेर मात्र खाद्य भण्डार संचालन गर्ने ।
- खरिद बिल पेश गर्न नसकेको हुँदा तत्कालै बिज विजक जारी गरेर मात्र व्यवसाय संचालन गर्ने ।
- ४ थान ग्यांस भरेको रहेकोले सो समेत विक्री वितरण गर्नुपर्ने ।
- ग्यांस लुकाएको पाईएकोले उपभोक्ताको माग अनुसार आफुसँग रहेको ग्यांस विक्री गर्नुपर्ने र ग्यांस विक्रेतासँग खरिद गरी आपूर्ति सहज बनाउन पहल गर्नुपर्ने ।

बजार अनुगमन सम्बन्धी विवरण पाना - ४ यसै साथ संलग्न छ ।

बाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालबाट खटिएका अनुगमन टोलीबाट भएको बजार अनुगमन विवरण ।

क्र.सं	अनुगमन गरिएका फर्म कम्पनि/पसलको संख्या	नष्ट गरिएको सामानको मूल्य	जरिवाना गरिएको फर्म संख्या	जरिवाना रकम	कैफियत
१.	४०	३५२९७१-	-	-	-

६. बजार अनुगमनका क्रममा लिईएका तस्विरहरू

Handwritten signature and text: 'कैफियत पुस्तक जिल्ला'

नेपाल सरकार

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग

०७१-५७०२८६

banjyorupandehi@gmail.com

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय, भैरहवा, रूपन्देही

बजार अनुगमन फाराम

व्यापारिक प्रतिष्ठानको नाम श्री रूपन्देही खाद्यान्न डेपोजिट, लि.

ठेगाना वि.ने.पा.६ रूपन्देही फोन नं. ९८४६०९४९४३ मिति २०८२/११/२८

उपरोक्त सम्बन्धमा यस विभाग/कार्यालयबाट खटिई भएको अनुगमन टोली तपाईंको बिक्री स्थल/गोदाम/उद्योगको निरीक्षण गर्दा निम्नानुसारको स्थिति भेटिएकोले देहाय बमोजिम गर्नु गराउनु हुन निर्देशन दिइएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	भएको	नभएको	देखिएको कैफियत	टोलीबाट दिइएको निर्देशन
१.	मूल्य सूची				
२.	साइनबोर्ड	✓			
३.	ज्यबसाय दर्ता/नविकरण	✓			
४.	नापतौल प्रमाणपत्र				
५.	नापतौल सामग्री दुरुस्त				
६.	लेबलमा खुलाउनु पर्ने कुराहरू उल्लेख				
७.	म्याद नाघेको सामग्री				
८.	स्थायी लेखा/पान भ्याटमा दर्ता				
९.	बिक्री बिल दिने प्रक्रिया	✓			
१०.	खाद्य अनुज्ञापत्र				
११.	मासु/मिठाईको गुणस्तर सन्तोषजनक भए/नभएको				
१२.	र्यासको तौल, मूल्य सन्तोषजनक भएको/नभएको				
१३.	यस अघि भएका निर्देशन पालना				

एक पटक दिइएका निर्देशनहरू पुनः अनुगमन गर्दा पालना नभएको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कडा कारवाही हुनेछ ।

प्रतिष्ठा पुरत

उत्पादक बिक्रेताको नाम र सही

फर्म/प्रतिष्ठानको छाप

सँगै बमोजिम एक प्रति बुझिलिएँ ।

निरीक्षण टोली

१. संयोजक: धार्ता अर्चना केल्वादे

सदस्य: विष्णु प्र. शंखली

सदस्य: कविता खत्राल

४. सदस्य: नारा. प्र. पौरबरेल

५. सदस्य: ललित खत्री

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग

baniyarupandehi@gmail.com

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय, भैरहवा, रूपन्देही

बजार अनुगमन फारम

व्यापारिक प्रतिष्ठानको नाम श्री. प्रभु ख्याल अग्रहरी खोटाखोला प्र.०५/८

ठेगाना सि.नपा - ६ बुधदेही फोन ९८०२६३६१२६ तारिख २०७३.११.२०

उपरोक्त सम्बन्धमा बजार विभाग/कार्यालयबाट खाटेई भएको अनुगमन टोली तपाईंको बिक्री स्थल/गोदाम/उद्योगको निरीक्षण गर्दा निम्नानुसारको स्थिति देखिएकोले देशभर बमोजिम गर्नु गराउनु हुन निर्देशन दिइएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	भएको	नभएको	देखिएको कैफियत	टोलीबाट दिइएको निर्देशन
१.	मूल्य सूची	✓		७ उद्यानबै	उजोवार थपु
२.	साइनबोर्ड	✓		गर्भर मात्र	खुम्पानत्र जत
३.	द्वयवसाय दर्ता/नबिकरण		Ⓚ		
४.	नापतौल प्रमाणपत्र				
५.	नापतौल सामग्री दुरुस्त				
६.	लेखतमा खुलाउनु पर्ने कुराहरू उल्लेख				
७.	म्याद नाघेको सामग्री				
८.	स्वाची लेखा(शान) म्यादमा हुने				
९.	बिक्री बिल दिने प्रक्रिया				
१०.	खाद्य अनुज्ञापत्र				
११.	मासु/मिठैको गुणस्तर सन्तोषजनक भए/नभएको				
१२.	रयासको तौल, मूल्य सन्तोषजनक भए/नभएको				
१३.	यस अघि भएका निर्देशन पालना				

एक घटक दिइएका निर्देशनहरू पुनः अनुगमन गर्दा पालना नभएको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कडा कारवाही हुनेछ ।

प्रभु ख्याल अग्रहरी

उत्पादक/विक्रेताको नाम र सही

फर्म/प्रतिष्ठानको छाप

यसै बमोजिम एक प्रति बुझाइलौं ।

निरीक्षण टोली

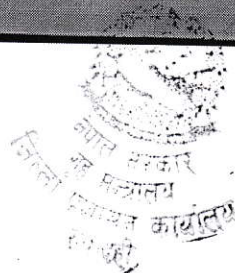
१. संयोजक: धर्मा प्रदीप वैज्ये

२. सदस्य: विष्णु प्र. खत्री

विष्णु प्र. खत्री

४. सदस्य: तारा प्र. पोखरेल

५. सदस्य: तारिण खत्री

विष्णु प्र. खत्री
सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार

०२०१-२०२२

banjorupandehi@gmail.com

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय, भैरहवा, रूपन्देही

बजार अनुगमन फाराम

व्यापारिक प्रतिष्ठानको नाम श्री एम.जी. मल्ल पतल इन्डस्ट्री

ठेगाना वि.क्रि.पा. ६०, बुधदेही भवन नं. ५८४६०३०५०२ मिति २०७२.११.२८

उपरोक्त सम्बन्धमा यस विभाग/कार्यालयबाट सटिफिकेट भएको अनुगमन टोली तपाईंको बिक्री स्थल/गोदाम/उद्योगको निरीक्षण गर्दा निम्नानुसारको स्थिति भेटिएकोले देहाग बमोजिम गर्नु गराउनु हुन निर्देशन दिइएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	भएको	नभएको	देखिएको कैफियत	टोलीबाट दिइएको निर्देशन
१.	मूल्य सूची			१) मिल्ने अवधिद्विगुण पेशा गर्ने गरिनेछ	
२.	साइनबोर्ड	✓		२) हाल ४ मिटर छेउको ज्यात्र	
३.	व्यवसाय दर्ता/नजिककरण	✓		शोर र छेउ ।	
४.	नापतोल प्रमाणपत्र				
५.	नापतोल नामघोषी दुरुस्त				
६.	लेबलमा खुलाउनु पर्ने सुराहरू उल्लेख				
७.	म्याद नाघेको सामग्री				
८.	स्थायी चेला/पान/भ्याटमा दर्ता			(६०५४०८८२६)	
९.	बिक्री बिल दिने प्रक्रिया			(३०३६०३४६८)	
१०.	खाद्य अनुज्ञापत्र				
११.	मासु/मिठाईको गुणस्तर सन्तोषजनक भए/नभएको				
१२.	र्यासको तौल, मूल्य सन्तोषजनक भए/नभएको				
१३.	यस अघि भएका निर्देशन पालना				

एक पटक दिइएका निर्देशनहरू पुनः अनुगमन गर्दा पालना नभएको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कडा कारवाही हुनेछ ।

प्रहवीर प्र. अग्रहरी

उत्पादक बिक्रेताको नाम र सही

फर्म/प्रतिष्ठानको छाप

यसै बमोजिम एक प्रति बुझिलिए ।

निरीक्षण टोली

- १. सयोजक: एम. अशील खेवागे
- २. सदस्य: बिष्णु प्र. खत्री
- ३. सदस्य: विविता खत्री
- ४. सदस्य: तारा प्र. पोखरेल
- ५. सदस्य: कल्पित खत्री

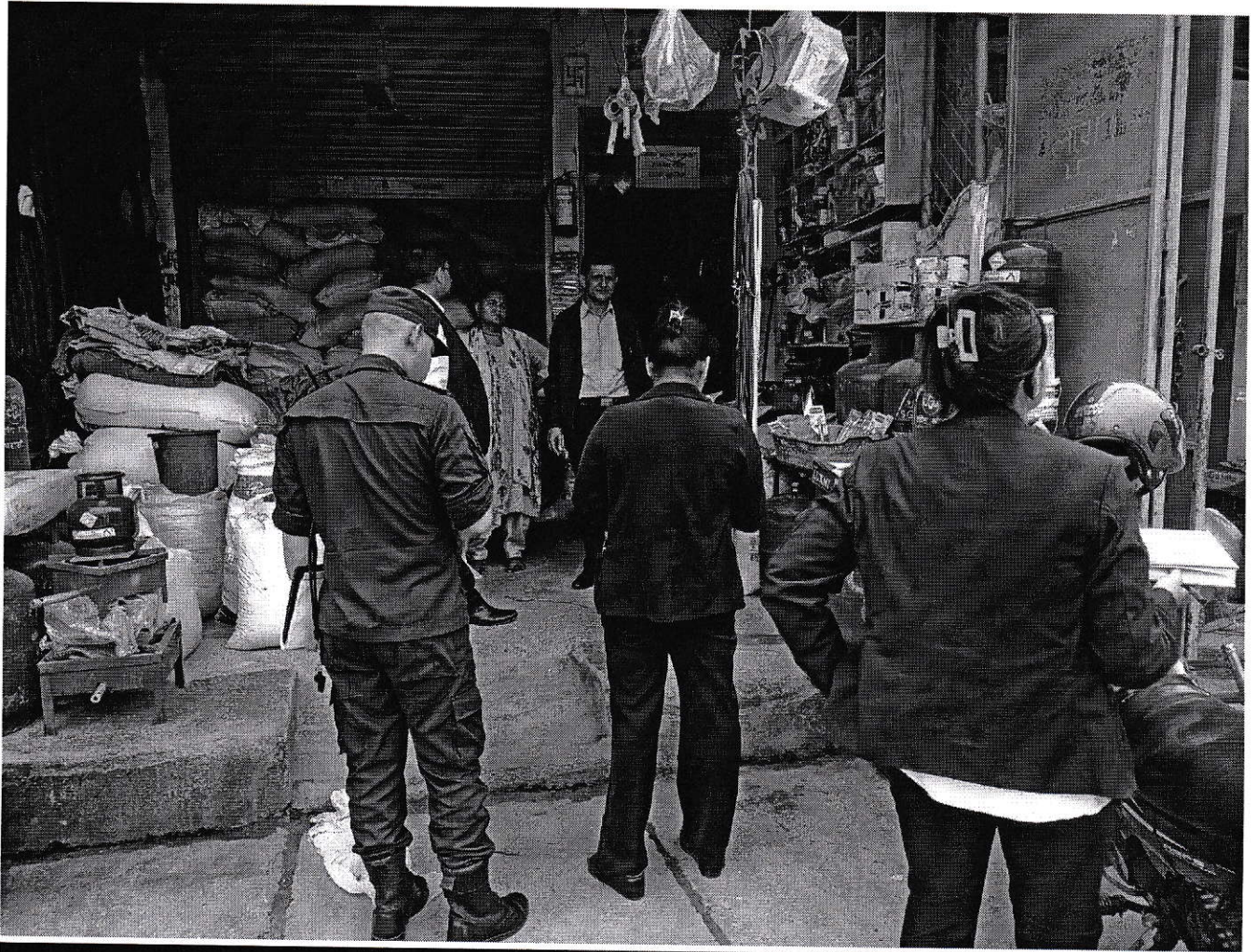

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

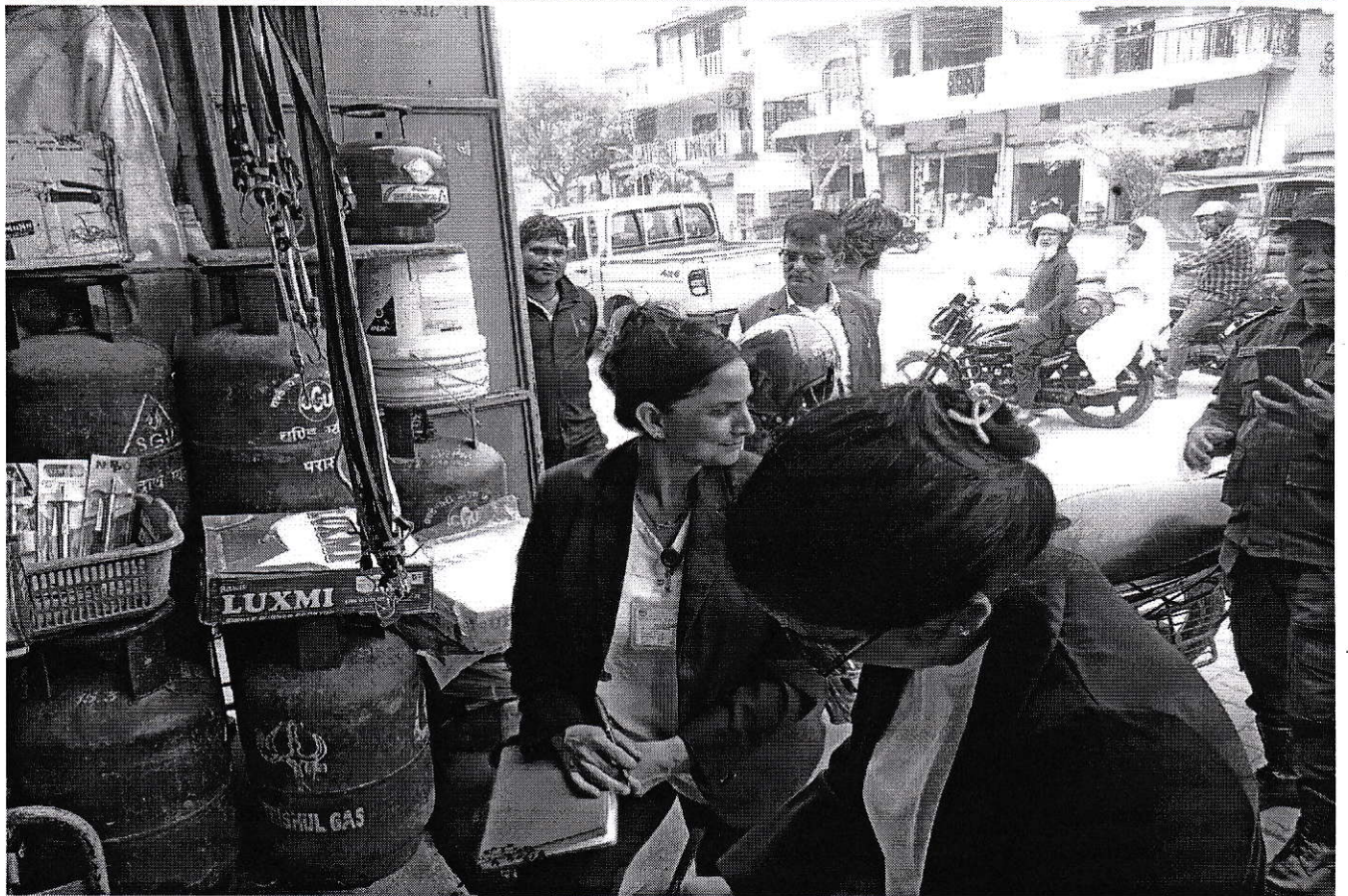
जिला सरकार
श्री मन्त्रालय
प्रशासन कार्यालय
रथवंदी

सहायक प्रमुख जिला सचिवालय

न्याय सरकार
प्रशासन मन्त्रालय
कार्यालय
रुपन्देही

एक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

भारत सरकार
ग्राम संचालक
जिला कार्यालय

७. बजार अनुगमन कार्यको विश्लेषण

सरकारी निकायबाट गरिने बजार अनुगमन कार्य प्रभावकारी नभएको, अनुगमन गर्ने निकायहरू बीच राम्रो समन्वय नभएको, अधिकांश बजार अनुगमन कार्य कर्मकाण्डी हुने गरेको, अनुगमन पश्चात हुने मूल्यांकन नभएको भन्ने आम सर्वसाधारणको गुनासो रहने गरेको विद्यमान अवस्थामा यस जिल्लाको सिद्धार्थनगर नगरपालिका भित्रको व्यस्त बजार गल्लामण्डीका विभिन्न किराना पसलहरू अनुगमन गर्दा सबै कागजात प्रमाण रहेको र स्वच्छ खाद्य बस्तुको विक्री वितरण गरेको पाइयो। अनुगमन कार्य संख्यात्मक हिसाबमा केहि कम देखिए तापनि यसले प्रवाह गरेको सूचनाले उद्यमी व्यवसायी र सर्वसाधारण उपभोक्ताहरूमा सकारात्मक संदेश जाने र अखाद्य सामग्री विक्री वितरण कार्यमा सचेत एवं जागरुप हुनुका साथै बजार अनुगमन कार्य प्रति सकारात्मक धारणाको विकास हुने भएकाले अनुगमन कार्य प्रभावकारी र सफल भएको मान्न सकिन्छ।

८. अनुगमनको उपलब्धी

अनुगमन कार्यको प्रभावकारिता यसको उपलब्धिसँग जोडिने हुँदा यो कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनको लागि अपेक्षित उपलब्धी सहितको लक्ष्य निर्धारण गरी पूर्व र पश्चात मूल्यांकन गरी अनुगमन कार्य प्रणालीलाई प्राप्त उपलब्धी र दण्ड पुरस्कारको प्रकृतिसँग सम्वद्ध गर्न सकिएमा उपलब्धी मूलक हुन्छ।

यस निर्देशनालयको अग्रसरतामा गरिने बजार अनुगमन कार्यको अपेक्षित उपलब्धी मध्ये केही दीर्घकालिन प्रकृतिका रहेका छन् जसको प्रभाव बजारमा देखिन केहि समय प्रतिक्षा गर्नुपर्ने हुन्छ। तर पनि आम सर्वसाधारणले गरेको सकारात्मक प्रतिक्रिया नै हाम्रो तत्कालिन उपलब्धी हो भनि मान्न सकिन्छ। जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ।

- बजार अनुगमन कार्यलाई विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको सामूहिक प्रयास र समन्वयात्मक भूमिकाबाट मात्र प्रभावकारी बनाउन सकिन्छ भन्ने मान्यतालाई पुष्टी गर्न मद्दत मिलेको।
- संघीय अवधारणा अनुसार तिनवटै तहका सरकार अन्तर्गतका निकायको सहभागिताले सर्वसाधारण उपभोक्ता तथा व्यवसायीमा सकारात्मक धारणाको विकास भएको पाइएको।
- बजारमा गैर प्रतिस्पर्धी र अनैतिक व्यापारिक क्रियाकलाप गरेमा दण्ड जरिवाना सहित कानूनी कारवाही हुन्छ भन्ने सन्देश प्रवाह भएको।
- बजारमा नव प्रवेशी व्यवसायीका लागि नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्थाका बारेमा आवश्यक जानकारी प्राप्त भएको।
- आम सर्वसाधारणहरूमा उपभोक्ताको हक हित संरक्षण प्रति सरकारी निकायहरू गम्भिर रहेछन भन्ने कुराको महसुस हुनुका साथै सकारात्मक धारणाको विकास भएको आभास गरिएको।

९. सुधारात्मक पक्षहरू:

- बजार अनुगमनका क्रममा भेटिएका कैफियतहरूमा अनुगमन टोलीबाट दिइएका निर्देशन तथा सुझावहरू पालना भए नभएको सम्बन्धमा नियमित रूपमा जानकारी राखिराख्नु पर्ने देखिन्छ।
- शहरी क्षेत्रका बजारमा मात्र अनुगमन नगरी ग्रामिण क्षेत्रका बजारमा समेत नियमित अनुगमन गरिनु पर्ने देखिन्छ।
- विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको संयुक्त पहल र सहकार्यमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम समेत संचालन गर्न सके अझ बढि प्रभावकारी हुने देखिन्छ।
- बजारमा खाद्य सामग्री एवं पेट्रोलियम पदार्थको सहज आपूर्ति सृजना गर्न अनुगमन कार्यलाई तिवृता दिनुपर्ने।
- अनुगमनका क्रममा दिइएका निर्देशनहरू पालना भए/नभएको जानकारी लिईरहनुपर्ने।

१०. उपभोक्ता हित विपरीतका कार्यहरु सम्बन्धी उजुरीहरुको फछर्यौट

जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा रुपन्देहीमा यस आ.व. २०८२/०८३ को फागुन महिनामा उपभोक्ता हित विपरीतका कुनै पनि लिखित उजुरीहरु एवं गुनासो नपरेको र सामाजिक सञ्जाल पत्रपत्रिका, फेसबुक र टेलिफोन मार्फत प्राप्त हुन आएका गुनासाहरु जस्तै बजारमा पेट्रोलियम पदार्थ सहजै नपाईएको, पाईएता पनि खरिद मूल्य भन्दा बढि लिएको गुनासोका सम्बन्धमा तत्कालै सम्बन्धित सरोकारवाला पक्षसँग छलफल गरी त्यस्ता खालका कार्यहरु नगर्न/नगराउन निर्देशन दिई तत्कालै समाधान गर्ने गरिएको ।

११. निष्कर्ष

बजार तथा आपूर्ति व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाई उपभोक्ताको उचित मुल्यमा गुणस्तरयुक्त वस्तु तथा सेवा सरल र सहज रुपमा उपभोग गर्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितताका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयले सरकारवालाहरुसँगको समन्वयमा नियमित रुपमा बजार अनुगमन गर्दै आईरहेको छ । उपभोक्ताको चेतनास्तरमा हुँदै गएको वृद्धि एवं नियामक निकायबाट गरिदै आएको यस प्रकारका अनुगमन निरीक्षण एवं कारवाहीले कालोबजारी कृतिम अभाव लगायतका अवैध गतिविधिमा नियन्त्रण हुदै आएको छ । आगामी दिनहरुमा पनि यस प्रकारका अनुगमन निरीक्षणले निरन्तरता पाई उपभोक्ताको हक र अधिकारको संरक्षण हुनेछ । बजार अनुगमनको क्रममा विभिन्न सामाजिक संस्था तथा स्थानिय जनताहरुबाट प्राप्त सहयोगको लागि हामी हार्दिक आभारी छौ । आगामी दिनमा समेत अनवरत सहयोगको अपेक्षा समेत गर्दछौ ।

प्रस्तुतकर्ता

प्रतिवेदक

प्रतिवेदक

